

UN ANY FUSTERIÀ

El 2022 ha estat un any fusterià. La celebració de l'Any Fuster, en commemoració del centenari de l'escriptor, i fundador d'aquesta revista, ha generat un munt d'activitats arreu de tots els Països Catalans. S'han succeït en gran nombre actes de tota mena: simposis acadèmics, cicles de conferències, taules rodones, exposicions o activitats de caire més festiu i popular. A escoles i instituts molts mestres i professors han fet explicacions addicionals sobre el personatge i la seua obra. A més, l'avinentsa ha esperonat l'edició d'obres de Fuster, de nous volums de l'*Obra Completa*, de llibres sobre el seu pensament i significació, de volums d'estudis sobre la seua obra, de monogràfics de revistes (com el núm. 68 de *L'Espill*) o de treballs de caire biogràfic. També ha servit com a estímul per a la traducció d'alguns dels seus llibres a l'anglès, al castellà i al gallec, mentre que n'hi ha en preparació, encara, a l'alemany i al rus. Els tres governs —del País Valencià, Catalunya i les Illes Balears— s'han compromès en la comesa, nomenant comissions organitzadores i comissaris de l'Any Fuster. Molts organismes i associacions (AELC, PEN Català, ACPV, OCB, per dir-ne algunes), ajuntaments, diputacions o universitats han aportat recursos i iniciatives a la celebració. El conjunt d'activitats —que es coneixerà amb precisió quan es publicaran les Memòries corresponents— ha estat vertaderament espectacular. Es pot dir ja que ha tingut impacte social. Com un reconeixement pendent, com un deute que calia saldar, com un desgreuge que era imperatiu dur a terme.

La primera apreciació que es pot fer davant aquest conjunt d'activitats —que han comptat amb la participació de milers de persones— és la sensació de «normalitat» que se'n despenia. Malgrat una història accidentada i els coneguts problemes d'articulació, malgrat la càrrega polèmica que s'arrossegava, la commemoració ha fluït i ha generat, fins i tot, una certa dosi d'entusiasme contagiós. La combinació entre activitats acadèmiques —com el Simposi Internacional organitzat per la Universitat de València, les conferències impulsades per

l'Institut d'Estudis Catalans o l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, el Simposi de la Universitat de les Illes Balears, les conferències a l'Ajuntament de Palma o les sessions de l'Institut Menorquí d'Estudis— amb iniciatives de tall divulgatiu i fins i tot festiu, d'abast més popular, ha funcionat molt bé. Sense ensurts, sense polèmiques estèrils, sens l'habitual acompanyament d'exabruptes i desqualificacions. Si n'hi ha hagut, han estat absolutament marginals, producte d'ofuscacions personals i intransferibles.

A trenta anys de la mort de Joan Fuster (1922-1992) es pot dir que la seua obra i pensament ha estat reconegut i assumit per la seua societat i la cultura que s'expressa en l'idioma del seu poble. Com correspon, caldrà afegir tot seguit, als estàndards normals de civilitat de l'àrea europea en què ens inserim. Una altra cosa hauria estat mostra d'una obcecació incivil altament preocupant. Totes les cultures del nostre entorn honoren els seus grans autors, aquells que han produït una obra important i que, en fer-la, han donat projecció a vibracions molt sensibles de les societats respectives. Joan Fuster va expressar amb claredat —amb una eloqüència elegant— les seues idees, els seus judicis personals, les seues anàlisis, les seues propostes. Va recapitular una història —social, cultural, civil— i va pugnar per superar mancances, esvair prejudicis, combatre la ignorància i proscriure el fanatisme. Una obra molt personal, sí, però amb una projecció social i col·lectiva innegable.

D'alguna manera s'ha percebut la dimensió, la volada, de la seua obra. La seua qualitat d'incitació a aixecar el nivell de la nostra cultura, a pensar individualment sense teranyines al cervell i a maldar col·lectivament per la «plenitud» del nostre poble. Un programa tan vigent ara com quan es va expressar al llarg de tota una vida, en condicions difícils però amb convicció serena, inspirat en una «decisió de futur» que no prescriu.